

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Mikuáš dorazil aj ku nám

Aká by to bolo predvianočné obdobie, keby neprišiel aj sv. Mikuláš?

... dorazil aj k nám do Stankovian, presne 6. decembra o 16,00 hod, kedy ho už netrpezlivo čakali malé aj veľké deti so zvedavými očami a očakávaniami. Prichádzal zďaleka, lebo detičky na neho museli volať z celého hrdla, aby ich počul

školy. Program si deti nacvičili pod vedením učiteliek a p. vychovávateľky zo ZŠ s MŠ v Stankovanoch.

Mikuláš to všetko pozorne sledoval spolu s rodičmi detí, anjelmi a neposedným čertom. Po vystúpení povedal, že v našej dedinke nie sú deti, ktoré by si nezaslúžili sladkú odmenu, nakoľko všetky deti dodržali

a zamieril k nám.

Mikuláš prišiel so svojimi anjelmi a sprevádzal ho aj čert, aby dali každému to, čo si zasluží za to ako sa po celý rok správal, a ako konal. Niektoré deti sa tešili, niektoré sa veru aj báli. Napriek počiatočným obavám, strachu, ale aj obdivu, detičky predviedli krásny a bohatý program kde spievali, tancovali, recitovali - všetky, od najmenších detičiek zo škôlky až po väčšie deti zo základnej

sľub z minulého roka, že budú dobré a budú poslúchať rodičov aj učiteľov. Preto odmení všetky deti, čo prišli. Zároveň ich vyzval, aby boli k ostatným deťom, ale aj dospelým po celý nasledujúci rok vnímaví, usmievaví a srdeční.

Po odovzdaní sladkých darčiek sv. Mikuláš pozval deti, aby mu pomohli rozsvietiť vianočný stromček pred kostolom, čo sa im k radosti všetkých podarilo. Stromček svietil a via-

nočné obdobie adventu v Stankovanoch sa rozbehlo naplno. Veríme že celý vianočný čas bude plynúť v pokoji, láske, radosť a porozumení.

Stretnutie s Mikulášom bolo spojené aj Vianočnou tržnicou, kde sa prezentovali výrobcovia zo Stankovian ale aj blízkeho okolia, a veruže sa bolo na čo pozerat' a čo nakupovať. Od vianočného tovaru, vencov, dekorácii, voni, sviečok, liečivých

tinktúr a mastičiek, šperkov až po koberčeky, obrusy a oblečenie, hračky a medovníčky a koláčiky. Všetci sme si prišli so svojimi prianiami a nádejami na to svoje. Ďakujeme trhovníkom že nás navštívili v takom hojnom počte a veríme, že všetci sme sa nladili aj takýmto podujatím na Vianočnú náladu.

text a foto: Slávka Belková

Redakcia Stankovských zvestí Vám praje príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný Nový rok 2023

S úsmevom to ide ľahšie...

- Čo robí blondínka, keď drží ruky tesne za ušami?

- Pokúša sa zadržať myšlienku.

Manželia idú autom po výpadovke už niekoľko kilometrov v úplnej tichosti. Skoršia diskusia aj tak viedla k ádke a žiadna strana zo strán necge eskalovať situáciu. Prechádzajú okolo farmy plnej koňov, kôz a sviň. Na to manžel sarkasticky povie: "Tvoji príbuzní...?"

A žena na to: "Áno svokrovci"

Mladý zákazník sa snaží upútať pozornosť mladej predavačky:

"Slečna, ačo keby ste mi niečo odrátal za tie diery v syre?"

Mladá slečna sa len usmeje: "V poriadku, keď zjete syr,

doneste ich aby som vedela koľko vážia."

Dvaja policajti sú na pochôdzke a zrazu zbadajú Fera ako sa chystá odhodit' zvyšok jablka, ktoré práve dojedá. Prídu k nemu v domnení, že si idú zarobiť a pýtajú sa ho: "Pán občan, čo sa chystáte spraviť s tým ohrýzkom?" "no chystám sa zjesť ešte tieto jadierka, sú veľmi dobré pre mozog."

"To naozaj? Pane predajte nám ten ohrýzok." "V poriadku. Bude to za 20€."

Policajti spokojní, že urobili dobrú kúpu sa s chuťou pustia do jadierok a zrazu jeden druhému hovorí:

"Ty počuj, vieš koľko jablík sme si mohli kúpiť za 20€?"

A druhý mu hneď na to: "Viď, už to zaberá."

Obec Stankovany organizuje

9. obecný ples

konaný 4. februára 2023
slávnostné otvorenie o 19.00 hodine
Kultúrne a agroturistické centrum Stankovany

Pripitok, večera, polnočná kapustnica
bufet, tombola

Vstupné 30 Eur

Vítazom tajničky z minulého čísla je **Patrik Fúra**.

Srdečne gratulujeme.

Cenu si môže prevziať na obecnom úrade.

Spoločenská kronika

Narodili sa:

Ema Michalčinová (11.11.2022)

Dominika Adamcová (23.11.2022)

Úmrtia:

Ján Šteták (70 r.)

Anton Straka (92 r.)

Sobáše:

Petra Kullová a

Filip Junas

Nikola Pukaj a

Milan Krakovský

Alena Halamová a

Martin Teplička

Obsah

čo nájdete v Stankovských zvestiach

Poďakovanie novozvoleného starostu s.5

Nové knihy v knižnici s.7

Stankovci za severným polárnym kruhom s.8

Učiteľ Leonard Blaha s.10

Súťaž vo varení vianočnej kapustnice s.13

Futbalový rok 2022 v Stankovanoch s.14

MO Matice slovenskej oslávili 10. výročie s.16

Nové knihy v knižnici s. 7

Stankovci za sev. pol. kruhom s.13

Futbalový rok 2022 s.14

Redakcia

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 4, ročník XV.,
december 2022
náklad: 400 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

Stankovské zvesti

šéfredaktorka:

Mgr. Stanislava Bruk

zástupca šéfredaktorky:

Ing. Adam Bruk

redakcia: Mgr. Miroslava Ivanová
Polohová, JUDr. Peter Malcho, Mgr.
Pavol Škuta, Ing. Katarína Tatárová
grafická úprava a sadzba textu:

Ing. Adam Bruk

spolupracovali: Ing. Slávka
Belková

tlačiareň: Vrabel, Dolný Kubín

kontakt na redakciu:

stankovskezvesti@gmail.com

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuvverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 28.2.2023

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

Z ustanovujúceho zastupiteľstva konaného dňa 24.11.2022 vyberáme

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril a viedol starosta obce JUDr. Vladimír Urban, PhD., ktorý privítal všetkých prítomných a zdôraznil účel ustanovujúceho zastupiteľstva. Ospravedlnil sa poslanec Ing. Peter Tomáš, ktorý zložil predpísaný sľub poslanca v náhradnom termíne.

Správu o výsledkoch volieb predniesol predseda miestnej volebnej komisie Peter Galan.

Zvolený starosta JUDr. Vladimír Urban, PhD. zložil sľub a podpísal jeho písomné vyhotovenie. Zvolený starosta JUDr. Vladimír Urban, PhD. prečítal sľub poslancov a vyzval novozvolených poslancov OZ, aby zložili sľub a podpísali jeho písomné vyhotovenie.

Zvolený starosta JUDr. Vladimír Urban konštatoval, že je prítomných 8 poslancov, a že novozvolené zastupiteľstvo je uznášaniaschopné. Potom predložil program ustanovujúceho zastupiteľstva. Za predsedu návrhovej komisie odporučil zvoliť poslanca Jána Lacka a za členov Mgr. Petra Lacka a Mgr. Miroslavu Polohovú Ivanovú. Novozvolený starosta navrhol p. JUDr. Petra Malcha za poslanca oprávneného zvolávať zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa § 12, ods. 2, 3, 5 a 6, ktorý funkciu prijal. Sobášiacim bude starosta obce a za druhého sobášiaceho odporučil schváliť poslanca Michala Straku.

Starosta obce predložil OZ návrh na zriadenie komisií, určenie ich náplne práce a voľbu ich predsedov a členov. Mgr. Michal Belko navrhol do Komisie finančnej, správy obecného majetku, sociálnych vecí

a bývania doplniť p. Mariána Gašpera a p. Katarínu Holdošovú. P. JUDr. Peter Malcho sa vzdal svojho členstva v Komisii mládeže, kultúry, vzdelávania a športu.

Komisia finančná, správy obecného majetku, sociálnych vecí a bývania

Predseda: Mgr. Michal Belko
Členovia: Ing. Filip Glemba obyvateľ obce, Ing. Matej Fúra obyvateľ obce, Marián Gašper, Katarína Holdošová

Komisia výstavby, územného plánovania a dopravy

Predseda: Ján Lacko
Členovia: Michal Straka poslanec, Jakub Piroh, poslanec

Komisia mládeže, kultúry, vzdelávania a športu

Predseda: Mgr. Polohová Ivanová Miroslava

Členovia: Michal Belko poslanec, Erika Timčová, obyvateľ obce

Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

Predseda: JUDr. Peter Malcho

Členovia: Ing. Denis Kajda, poslanec, Mgr. Peter Lacko, poslanec

Plat starostu obce. V Zmysle zákona 253/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov patrí starostovi plat, ktorý je súčinom priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a násobku podľa § 4 ods. 1 alebo násobku podľa § 4 ods. 6. Plat sa zaokrúhľuje na celé euro nahor, Plat podľa odseku 1 patrí starostovi odo dňa zloženia predpísaného sľubu.

OZ obce Stankovany u r č u je v súlade so zákonom NR SR č. 253/1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primáto-

rov miest v znení neskorších predpisov v rozsahu určenom doterajším obecným zastupiteľstvom najneskôr 90 dní pred voľbami mesačný plat starostu JUDr. Vladimíra Urbana, PhD. vo výške 2.665,00 EUR.

Poslanec Michal Straka podal vyhlásenie, že sa v tomto volebnom období vzdáva odmeny za výkon poslanca a člena komisie.

Wyberáme zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Stankovany konaného dňa 13.12.2022

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril a viedol starosta obce JUDr. Vladimír Urban, PhD. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v počte 7 poslancov z celkového počtu 9 poslancov. Ospravedlnil poslanca Mgr. Miroslavu Polohovú Ivanovú, ktorá sa ospravedlnila zo zdravotných dôvodov, poslanec Mgr. Peter Lacko sa ospravedlnil z osobných dôvodov.

Starosta obce predniesol návrh VZN č. 1/2022 o úhradách za krátkodobý prenájom hnuťelného a nehnuteľného majetku obce Stankovany. Návrh VZN bol zverejnený na úradnej tabuli, elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle obce od 09.11.2022 do 29.11.2022 a k jeho zneniu neboli vznesené od občanov žiadne pripomienky. Poslanec Michal Straka sa informoval na výšku krátkodobého prenájmu miestností v kultúrnom dome a prenájom inventáru obecného úradu, navrhol doplniť do VZN oslobodenie od poplatku aj pre hasičskú zbrojnicu v Rojkove. JUDr. Peter Malcho navrhol oslobodenie organizácií od platenia poplatkov, ozrejmil poslancom náklady na konanie kultúrnych akcií. Mgr. Michal Belko sa in-

formoval na možnosť čiastočného odpustenia poplatkov pre miestne organizácie.

Návrh Rozpočtu obce Stankovany na roky 2023 – 2025 predniesla Katarína Králiková, účtovníčka obce. Návrh rozpočtu obce Stankovany na rok 2023-2025 bol zverejnený na úradnej tabuli, elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle obce od 25.11.2022 do 10.12.2022 a k jeho vypracovaniu neboli vznesené od občanov žiadne pripomienky. Ing. Michal Belko informoval poslancov o bodoch prejednávanej vo finančnej komisii: rozšírenie živnosti pre Obecné lesy Stankovany, s.r.o.; dofinancovanie ZŠ; možnosť ubytovania v KACR Stankovany; sociálny podnik; spoplatnenie parkovania v obci; inžinierske siete v rámci IBV. OZ obce Stankovany schvaľuje zostavenie a predkladanie rozpočtu obce na roky 2023, 2024, 2025 bez programovej štruktúry. OZ neschvaľuje rozdelenie dotácií a finančných príspevkov nasledovne: DHZ Stankovany 1000,- EUR, FSsk Podšíp 350,- EUR. Na základe ekonomickej krízy a ekonomickeho vývoja v súvislosti rozšírenia pandémie koronavírusu SARS-Cov-2 (COVID 19) a vojnového konfliktu na Ukrajine, obecné zastupiteľstvo pozastavuje pre rok 2023 poskytnutie dotácií a finančných príspevkov v obci; podporené budú podujatia pre širšiu verejnosť tých organizácií, ktoré

budú smerovať ku publicite a ku zviditeľneniu obce.

OZ schvaľuje návrh rozpočtu Obce Stankovany na rok 2023 v členení:

Bežné príjmy:

- Obec - 542.813€
- RO ZŠ s MŠ - 9.000€
- Finančné operácie - 102.000€
- Kapitálové príjmy - 0,0€

Spolu: 653.813€

Bežné výdaje:

- Obec - 377.041€
- RO ZŠ s MŠ - 178.772€
- Finančné operácie - 0€
- Kapitálové výdaje - 98.000€

Spolu: 653.813€

OZ obce Stankovany schvaľuje úpravu rozpočtu – navýšenie, pre RO ZŠ s MŠ Stankovany na základe žiadosti o 7.374,- EUR.

Starosta obce informoval o potrebe schválenia finančnej náhrady vyplývajúcej z dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti E-KN 898, druh pozemku orná pôda, k.ú. Stankovany, uzatvorenej so Slovenským pozemkovým fondom. OZ obce Stankovany

schvaľuje náhradu vyplývajúcu z Dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva č. 01726/2022-PKZP-K40186/22.00, uzatvorenej so Slovenským pozemkovým fondom Bratislava, a to: finančnú náhradu za spoluvlastnícky podiel nezisteného vlastníka BULJAKOVÁ Mária (r.Buljaková, m. Matúš, zomr.) na pozemku E-KN parc. č. 898, druh pozemku orná pôda, k. ú. Stankovany v dohodnutej výške 903,38 EUR, slovom deväťstotí 38/100 EUR (výmera 82,50 m², finančná náhrada za jeden (1) m² je 10,95EUR)

Starosta obce informoval o žiadosti Jána Karasa o odkúpenie časti pozemku parc. č. E-KN 4244. Ján Karas oboznámil poslancov s dôvodmi, prečo žiada o odkúpenie časti pozemku vo vlastníctve Obce Stankovany. OZ obce Stankovany schvaľuje zámer predaja nehnuteľnosti vo vlastníctve obce Stankovany, zapísaných na LV č.2411 a to: časť pozemku parc. č. E-KN 4244, druh pozemku zastavaná plocha, o výmere 748 m², k.ú. Stankovany, obec Stankovany, určenú

oddelovacím geometrickým plánom formou priameho odpredaja najmenej za cenu stanovenú znaleckým posudkom s týmito podmienkami: kupujúci bude povinný uhradiť náklady spojené s vyhotovením znaleckého posudku na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, kupujúci bude povinný uhradiť náklady spojené s vypracovaním oddelovacieho geometrického plánu a spojené s vkladom vlastníckeho práva v prospech kupujúceho do katastra nehnuteľností.

Starosta obce informoval o potrebe zriadenia vecného bremena „in rem“ k pozemku parc. č. E-KN 2215/105, k.ú. Stankovany z dôvodu majetkoprávného vysporiadania po realizácii stavby „ŽST Kralovany – ŽST Lubochňa, rekonštrukcia k. č. 1, 2“. Žiadosť bola predložená splnomocneným zástupcom Železníc Slovenskej republiky, Klemensova 8, 813 01 Bratislava a spoločnosťou VALBEK SK, s.r.o., Eurovea Central 1, Pribinova 4, 811 09 Bratislava – Staré mesto. Dôvodom zriadenia vecného bremena je realizácia stavby

a uloženie inžinierskej siete – elektrického rozvodu 6 kV kábla potrebného pre železničnú prevádzku. Jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena je určená znaleckým posudkom a to 47,00 EUR. OZ obce Stankovany schvaľuje zriadenie vecného bremena „in rem“ na nehnuteľnosti vo vlastníctve obce Stankovany.

Starosta obce odovzdal slovo poslancovi Michalovi Strakovi, ktorý oboznámil poslancov o potrebe vyčistenia PP Rojkovská travertínová kopa, vysvetlil aktuálnu situáciu ohľadom povolenia realizácie vyčistenia tejto prírodnej pamiatky a výšku nákladov na vyčistenie.

Starosta obce predložil Návrh na vyradenie majetku obce Stankovany z dôvodu nefunkčnosti a technickej zastaralosti č. HIM 24/OU Kopirovací stroj CANNON ir1605 v obstarávacej cene 1105,63 EUR, zostatková cena 0,- EUR a plechové sklady 2 ks č. HIM 60 v obstarávacej cene 531,10 EUR za kus a v zostatkovej cene 0,- EUR za kus.

spracovala redakcia SZ

Podakovanie a príhovor novozvoleného starostu

V prvom rade Vám vážení občania chcem poďakovať za Vaše hlasy a za dôveru, ktorú ste mi prejavili svojimi hlasmi vo voľbách. Rád by som Vám vyslovil nesmiernu vďaku za podporu, povzbudivé slová, telefonáty, sms-ky, maily, ale hlavne za prejavenú dôveru, ktorú pocítujem z výsledkov volieb.

Osobitne ma veľmi milo prekvapil výsledok volieb v časti Rojkov, kde som získal 88 hlasov, to je o 48 hlasov viac, ako môj protikandidát. Ďakujem Vám milí Stankovci z Rojkova, veľmi si to vážim. Zámerne píšem Stankovci z Rojkova, lebo ste naši a my sme Vaši. Podľa

výsledkov volieb usudzujem, že väčšina obyvateľov Rojkova si to začína uvedomovať, a že sa postupne oteplieva v našich vzťahoch. Kiež by tak bolo, a nepravím si nič iného, len aby sme separatistov poslali na smetisko dejín! Pozývam Vás preto naši milí Rojkovci, aby ste viac chodili na podujatia, ktoré organizuje aj Vaša materská obec, veď ich organizuje aj pre Vás! Mňa osobne vždy poteší, keď na takýchto podujatiach zazriem aj tváre z Rojkova. Preto ešte raz ďakujem za prejavenú dôveru a hlavne za rozvahu, s ktorou ste pristupovali k volebným urnám.

Osobne výsledok volieb chá-

pem ako potvrdenie súčasného smerovania obce. Pri svojej doterajšej práci som nemal vždy ideálne podmienky. Niektorým sa možno zdá, že nie dosť radikálne riešim veci, no rád by som podotkol, že slušnosť si nemožno mylíť so slabosťou. Nie som despota a autoritárske riešenia sa mi bridia, nie sú dosť demokratické a verejná správa nie je súkromná obchodná spoločnosť, ktorá sa riadi inak. Veď aj čínske príslovie hovorí, že ak sa k tebe niekto správa zle, buď na neho vládny dva, nanajvýš tri roky a potom uvidíš čo sa stane. Radikálne riešenia vyvolávajú negatívne vášne a nenávisť, moje riešenie je skôr akési

ultima ratio pred tým právnym riešením. Vždy dúfam, že zdravý rozum zvíťazí nad povýšeneckosťou, pýchou a drzosťou.

S prihliadnutím na môj vek, som už možno trochu sentimentálny, ale ubezpečujem Vás, že si plne uvedomujem, že pokora niektorým zle vychovaným nič nehovorí a snaha o nápravu je márna a až vtedy sú podľa mňa na rade tie radikálne riešenia. Plne si uvedomujem, že ak ma niekto nenávidí, spolupracovať nikdy nebude, lebo len málo ľudí má taký intelekt, aby boli schopní prekročiť svoj vlastný tieň. Našťastie počas uplynulého volebného obdobia, som sa mohol

oprieť a spoľahnúť na väčšinu poslancov obecného zastupiteľstva, niektoré spoločenské organizácie v našej obci a často aj na jednotlivcov z radov našich občanov, ktorým tiež veľmi pekne ďakujem. Menovite ďakujem Ing. P. Tomášovi môjmu zástupcovi za pomoc pri riešení niektorých problémov, týkajúcich sa IBV Lesová, ďakujem hasičom za pomoc pri odpratávaní snehu a za pomoc pri viacerých veciach, ďakujem Mgr. P. Škutovi za starostlivosť o športový areál, L. Čieškovi za organizovanie futbalových podujatí, P. Brnovi ďakujem za pomoc pri opravách miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia, ktoré vykonáva napriek svojmu veku a zhoršujúcemu sa zdraviu. Ďakujem aj Miestnemu odboru Matice Slovenskej v Stankovanoch a Folklornému súboru Podšíp, za organizovanie krásnych podujatí zameraných na naše tradície, čím dvíhajú aj naše národné povedomie. Ďakujem samozrejme všetkým dobrým ľuďom, ktorí ma podporili a pomohli mi, aj keď som ich nemenoval, moja vďaka a vďačnosť im tiež patrí.

Dovoľte mi, aby som sa Vám v mojom mene, ale aj v mene novozvolených poslancov obecného zastupiteľstva poďakoval za prejavenú dôveru. Som presvedčený, že spolu s novozvolenými poslancami, sa nám podarí splniť napriek postupujúcej kríze prevažnú väčšinu úloh a plánov, ktoré prispievajú k ďalšiemu rozvoju našej obce a k zvýšeniu životného komfortu v obci.

Príhovor starostu

/výber z príhovoru starostu na ustanovujúcom OZ/

V prvom rade Vám chcem poďakovať za Vaše hlasy a za dôveru, ktorú ste mi prejavili svojimi hlasmi vo voľbách. Uvedomujem si, že Vašu dôveru nesmiem sklamať, a preto sa budem snažiť naplniť Vaše očakávania. Viem, že na všetky

Vaše požiadavky nenájdem exentné riešenia, teda také, ktorými by som absolútne vyhovel všetkým občanom, no budem sa snažiť, aby som Vaším požiadavkám a potrebám, vyhovel v čo najväčšej možnej miere. Determinantom rozvoja obce sú však finančné možnosti obce. Pretože výdavkové potreby sú vyššie ako kapacitné možnosti príjmov, je potom nevyhnutný

výber priorít.

Moje priority som predstavil v obecných novinách, tiež v dvojtýždenníku Spoločník a na predstavovaní kandidátov týždeň pred voľbami. Pred štyrmi rokmi som na ustanovujúcom zasadnutí OZ uviedol, že bude potrebné sa zamyslieť nad stavom a využitím nehnuteľného majetku, ktorý obec vlastní. Vlastníme budovy, ktoré sa nevyužívajú a preto sme hľadali nejaké zmysluplné riešenie ich využitia. Napríklad budova bývalej školy v Rojkove, a bývalej škôlky v Stankovanoch by sa mohla prestavať na bytovky s piatimi až šiestimi malometrážnymi bytmi. Po prieskume medzi obyvateľmi, bol o takýto typ bytov záujem. Opravujeme hasičskú zbrojnicu v Rojkove, podarilo sa nám získať z Ministerstva vnútra SR dotáciu vo výške 30 tisíc eur. No objekt postavený v roku 1964 bol vo veľmi zbledovanom stave, za tieto štyri roky sme ho zrekonštruovali v interiéri, treba však ešte vynoviť exteriér a schody budovy.

Pred štyrmi rokmi som takto na ustanovujúcom zastupiteľstve uviedol, že veľké krásy na čele mi robí stav mostov

a mostíkov, ktoré viac ako 60 rokov nik neopravoval a stav spodnej stavby väčšiny z nich, je zlý, dokonca most na Babilon je v havarijnom stave. Počas uplynulého volebného obdobia sa podarilo opraviť tri mosty a zrenovovať piliere na lavici cez rieku Váh. Lavica by však chcela celá komplet nový kabát a tiež nám zostalo veľké sústo, a to most pri základnej škole.

Žiaľ na opravy mostov nevyšla žiadna výzva na získanie prostriedkov z fondov EÚ. No tieto dva mostné objekty, ktoré nám zostali budeme musieť v priebehu tohto volebného obdobia opravovať. Počas tohto volebného obdobia sa z prostriedkov Vodárenskej spoločnosti v Ružomberku a.s. podarilo zrealizovať pretlak kanalizácie popod železničnú trať, čím sa otvorila cesta na odkanalizovanie tej časti obce, ktorá je za železničnou traťou. Následne sa zrealizovalo cca 350 m kanalizácie. No už druhý rok stojíme pre nedostatok finančných prostriedkov. Už tretíkrát sme prepoďavali žiadosť na Environmentálny fond na získanie finančných prostriedkov, aby sme mohli vo výstavbe miestnej kanalizácie pokračovať aj pomocou prostriedkov z fondov EÚ, nielen z prostriedkov Vodárenskej spoločnosti Ružomberok a.s., a tak výstavbu kanalizácie urýchliť. No žiaľ na žiadosť podanú v októbri tohto roku sme dostali odpoveď, že nám peniažky zase nedajú. Vraj je zlá projektová dokumentácia, ktorú nám poskytla vodárenská spoločnosť. Raz to musí vyjsť. Verím, že v tomto volebnom období sa nám podarí zrealizovať niekoľko nových vetiev miestnej kanalizácie v obci a tak prispieť nielen k zlepšeniu kvality životného

prostredia v obci, ale aj k zlepšeniu komfortu bývania našich občanov. Ako ďalšiu prioritu, by som chcel uviesť zriadenie zberného dvora. Budem sa snažiť vyvinúť maximum energie v prospech realizácie tejto aktivity. Zatiaľ čakáme na výzvu.

Pred štyrmi rokmi som práve na ustanovujúcom OZ uviedol, že za jednu zo svojich najväčších priorít považujem majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod IBV na začiatku obce, oproti píle. To sa úspešne naplnilo. Dokonca máme už aj územné rozhodnutie, bilanciáciu skryvky a vyňanie pozemkov pod stavbu bytovky a inžinierskych sietí z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. V územnom rozhodnutí nás však Povodie Váhu Piešťany š. p. zaviazal, že máme počkať s výstavbou pokiaľ nebude dohotovený múr poza urbársku pílu. No žiaľ, tento rok uvedený štátny podnik postavil len cca 30 m protipovodňového múru, a to i napriek tomu, že podľa plánov na tento rok, mali byť s múrom už niekde pri futbalovom ihrisku. Čo sa týka výstavby inžinierskych sietí, prebieha stavebné konanie na výstavbu miestnej komunikácie, ktorej realizačné náklady podľa projektovej dokumentácie sú 210 tisíc eur. Ďalej máme hotové stavebné projekty pre výstavbu miestneho vodovodu, dažďovej a splaškovej kanalizácie. Celkové náklady na tieto inžinierske siete sú cca 1 milión eur. A v tom ešte nie je započítaná suma na preložku vysokonapäťového kábla. Prebieha verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu na dve bytovky, ktorá bude stáť cca 40 tisíc eur. Nevieť ako obec takúto finančnú záťaž zvládne, pravdepodobne len pomocou developerov. Po predbežných rokovaníach s investormi, nie je vidno v ich očiach veľké nadšenie, vyhovávajú sa na cválajúcu infláciu.

V uplynulom volebnom období sme začali aj s majetkovoprávnym vysporiadaním pozemkov pod miestnymi cestami. Práce sa rozbehli a časť pozemkov už je v našom vlastníctve. Stav je však nedobry, pozemky pod miestnymi komunikáciami v celej obci vlastní niečo cez 4000 spoluvlastníkov. Je to mravenčia a nevďačná práca, ktorá je náročná na čas i na financie, ktorú málokto ocení. Napriek tomu, by som chcel v tejto aktivite pokračovať i v tomto volebnom období. Podarilo sa nám dokonca získať od SR bezodplatne cca 4000 m² pozemkov do vlastníctva obce, a to práve pozemkov pod miestnymi cestami.

Je potrebné stabilizovať mladých ľudí, to je, aby zostali bývať v našej obci, lebo mladí ľudia sú perspektívou, že obec sa bude ďalej rozvíjať a žiť. Určitú záruku toho, že obec má perspektívu ďalšieho rozvoja dáva aj novozvolené obecné zastupiteľstvo, v ktorom sú zastúpení prevažne mladí, perspektívni poslanci a poslankyňa. Je potešujúce, že títo mladí ľudia prejavili záujem o veci verejné a chcú sa aktívne zúčastňovať na riešení problémov obce ako poslanci, a to aj napriek tomu, že sú si akiste vedomí skutočnosti, že nie vždy za svoju pozitívnu prácu zožnú pochvalu.

Je pred nami náročné obdobie, obdobie zdražovania energií, stavebných materiálov a podobne. Kríza postupuje a všetko nasvedčuje tomu, že na rok bude na nás mať veľmi neblahé dopady. To všetko sťažuje a spomaľuje rozvoj obce. Opovažujem sa však dúfať, že i napriek tomu, budeme aspoň v niečom pokračovať ďalej.

Na záver môjho príhovoru Vám chcem ešte sľúbiť, že ako opätovne zvolený starosta urobím všetko preto, aby som sa o štyri roky pri bilancovaní svojej činnosti, nemusel hanbiť a to aj napriek kríze. Zároveň

chcem novozvolených poslancov vyzvať k spolupráci a aktívnej práci v komisiách, či účasti na brigádach v prospech obce.

Občanom adresujem výzvu, že ak budete spokojní s mojou prácou a prácou poslancov, povedzte to všetkým. Ak nebudete s niečím spokojní, povedzte to predovšetkým nám, aby sme mohli chyby napraviť.

Kauza koškári

Na predstavovaní kandidátov na poslancov a starostov zaznela z pléna požiadavka zamedziť do obce prístup takzvaným koškárom, to je tým, čo na autách chodia po obci a cez amplión vykrikujú vykupujeme staré perie, autobatérie, elektromotory, zväračky a podobne.

Riešiť túto problematiku cez zákon o ambulantnom predaji sa ukázalo ako neadekvátne. Žiadny starosta v okrese Ružomberok sa týmto ešte nezaoberal, okrem starostu v Lipt. Teplej. Po porade na Technických službách v Ružomberku sme dospeli k názoru, že sa tejto veci dá pomôcť cez zákon o odpadoch. Zbierať, likvidovať a zhodnocovať odpady sú oprávnené len tie subjekty, ktoré majú na to príslušné oprávnenie a majú s obcou uzatvorenú zmluvu na zber a likvidáciu odpadu. Obec má uzatvorené zmluvy na likvidáciu odpadu len so spoločnosťou Technické služby a.s. Ružomberok, OZO s.r.o. Lipt. Mikuláš a rokujeme s ďalšou spoločnosťou o uzavretí zmluvy na likvidáciu použitých kuchynských olejov.

Preto som po porade s kolegyňou vypracoval všeobecne záväzné nariadenie, ktoré by malo pomôcť reagovať na túto situáciu. Z nariadenia vyberám nasledovné ustanovenia.

V ustanovení § 5, ktorý má názov „Povinnosti vlastníka, správca alebo nájomcu nehnuteľnosti“ sa uvádza nasledovne:

Vlastník, správca, alebo nájomca nehnuteľnosti je povin-

ný

- a) zabezpečiť dostatočné množstvo zberných nádob, resp. dostatočnú frekvenciu vývozu zodpovedajúcu systému zberu odpadu v obci, v prípade preplňovania zberných nádob prehodnotiť počet zberných nádob, resp. frekvenciu vývozu a situáciu bezodkladne riešiť s obcou,
- b) udržiavať zberné nádoby v dobrom technickom stave, zabezpečiť ich proti rozkrádaniu a poškodzovaniu a zabezpečiť, aby nedochádzalo k ich preplňovaniu,
- c) umiestniť zberné nádoby na zmesový „KO“ a na jednotlivé zložky „KO“ prednostne na svoj pozemok. Ak to nie je možné, umiestniť ich na patrične upravenom pozemku po dohode s jeho vlastníkom alebo správcom tak, aby boli ľahko prístupné a ich umiestnenie nespôsobovalo hygienické ani estetické závady a aby premiestňovanie zberných nádob na miesto nakladania s odpadmi bolo čo najjednoduchšie,
- d) umožniť v deň vývozu bezproblémový zber odpadu, ak je nádoba umiestnená na súkromnom pozemku, je nutné zabezpečiť umiestnenie zbernej nádoby pred nehnuteľnosť v stanovený

deň vývozu.

V ustanoveniach § 25, ktorý má názov „Nakladanie s odpadom z domácností s obsahom škodlivých látok“ sa v odseku 2 definuje, čo patrí medzi odpady z domácností s obsahom škod-

livých látok, a to nasledovne:

Medzi odpady z domácností s obsahom škodlivých látok patria najmä použité batérie a akumulátory, odpadové a mazacie oleje, chemikálie, rozpúšťadlá, staré farby, lepidlá, živice, laky, kyseliny, zásady, fotochemické látky, pesticídy a chemické prípravky na ošetrovanie rastlín a drevín, umelé hnojivá, handry a rukavice znečistené olejom, farbami, obaly znečistené nebezpečnými látkami.

V odseku č. 5 vyslovujeme striktný zákaz a to:

Vytriedené odpady s obsahom škodlivín je zakázané:

- ukladať do zberných nádob určených na „KO“ z domácností,
- odovzdávať iným subjektom ako ustanovuje toto nariadenie – napríklad pouličným zberačom.

Ustanovenia § 27 pojednávajú o nakladaní s elektroodpadmi. V odseku 2 je taktiež uvedený zákaz, a to:

Vytriedené elektroodpady je zakázané:

- a) odovzdávať iným subjektom ako ustanovuje toto nariadenie – napríklad pouličným zberačom

Ešte chcem upozorniť na ustanovenia § 29 ktorý rieši nakladanie s odpadovými pneumatikami a to takto:

1. Odpadové pneumatiky nie sú súčasťou komunálnych odpadov a ani zberu odpadov.
2. Odpadové pneumatiky je povinný konečný užívateľ odovzdať v súlade s ustanovením § 72 zákona o odpadoch v znení neskorších zmien a predpisov.
3. Zber odpadových pneumatík môže vykonávať len organizácia, ktorá má uzavretú rámcovú zmluvu s organizáciou ktorá je oprávnená na ich zber v rámci zodpovednosti výrobcov.
4. Zbernými miestami na spätný zber pneumatík

sú jednotlivé autoservisy a opravovne áut.

5. Konečný používateľ pneumatiky je povinný pneumatiku po tom, ako sa stala odpadovou pneumatikou odovzdať distribútorovi pneumatík (v predajni pneumatík, alebo tomu, kto pneumatiky vymieňa, pneuservis, autoservis).

Chcem k tomuto podotknúť, že pneumatiky môžu zbierať len zberné dvory, ktoré majú uzavreté zmluvy na základe zodpovednosti výrobcov za vybrané druhy výrobkov. Ak máte staré pneumatiky, môžete sa pokúsiť dohodnúť pánom Sekelym autoservise v Lubochni pri stanici, možno Vám ich ako zástupca oprávneného autoservisu zoberie. V Žiadnom prí-

pade staré pneumatiky nie je správne rozhadzovať po celom chotári.

Problémy sú aj so zeleným odpadom zo záhrad a z miestneho cintorína. Túto problematiku riešime v ustanovení § 14 všeobecne záväzného nariadenia nasledovne:

1. Odpadom zo záhrad sa rozumie burina, pokosená tráva, neupotrebitelné zvyšky úrody, konáre z orezov stromov a kríkov, lístie, a podobne.
2. Odpad zo záhrad sú pôvodcovia tohto odpadu povinní ho prednostne kompostovať, alebo drevný odpad zhodnotiť napríklad ako palivové drevo.
3. Zhromažďovať odpad zo záhrad na miesta, ktoré nie

sú na to určené, je zakázané.

4. Každému majiteľovi rodinného domu, ktorý má aj záhradu sa prideliujú bezplatne kompostéry podľa výmery záhrady. O kompostér možno požiadať na obecnom úrade.

5. Na miestnom cintoríne sú umiestnené 3 kusy veľkoobjemových kontajnerov, 3 kusy malých zberných nádob a 3 kusy kompostérov. Do týchto zberných nádob je možné ukladať len odpad bezprostredne vzniknutý na cintoríne. Je zakázané ukladať do týchto zberných nádob akýkoľvek iný odpad, a to pod hrozbou udelenia sankcie!

Pristavím sa pri odpade z cintorína. Je neuveriteľné

koľko odpadu z cintorína odvezieme, vlni aj tento rok viac ako 4 tony. Bolo by vhodné kupovať menej plastových vecí a sklenených kahancov, prípadne ich používať viackrát. A tiež chcem pochváliť našich nebožtíkov, sú neuveriteľne kultivovaní, nekakajú si do truhly, ale do plienok a nosia to do kontajnerov pri dome smútku. A to pravidelne. Nevadí im dokonca ani to, že ich vidno na kamere. Hercov, ktorí sa radi predvážajú pred kamerou tu máme viac. Dokonca aj takých, ktorí nám nechávajú svoje adresy na listoch nastrkaných v popolniaciach pri cintoríne.

text: Vladimír Urban

Nové knihy v knižnici

„**K**nihy sú perfektná zá-
kava. Žiadne reklamy,
žiadna batéria, veľa radosti za
každý jeden dolár. Zaujímalo
by ma, prečo každý nemá
pri sebe knihy namiesto tých
mŕtvych nevyhnutných vecí
v živote.“ (Stephen King -
americký autor)

Obecná knižnica v Stankovanoch má dlhoročnú tradíciu a má svojich dlhoročných verných čitateľov. Jej začiatky siahajú až do roku 1926 takže o pár rokov z nej bude už storočná starenka.

Obec Stankovany má vysoký záujem o pokračovanie v jej fungovaní. Každoročne vynakladá prostriedky na jej údržbu,

obnovu a nákup nových titulov. Knižnica mala vzhľadom k jej veku už veľmi zanedbaný knižničný fond a aj preto sme v minulom roku z knižnice vyradili vyše 600 ks starých titulov kníh, ktoré boli v jej inventári už od založenia, a nebol o ne záujem zo strany čitateľov. To bol pre nás podnet na aktivitu, ktorej výsledkom by bola modernizácia a doplnenie nových titulov, ktoré by do knižnice dokázali prilákať ďalších nových čitateľov. Preto sa Obec uchádzala o dotáciu z Fondu na podporu umenia na doplnenie knižničného fondu. Tento rok bola naša žiadosť vyhodnotená ako úspešná. Vďaka financiám

z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia sme mohli nakúpiť takmer 120 ks úplne nových kníh, s rozličnou tematikou, zameraním a rozsahom. Veľmi dôkladne a najmä s láskou sme vybrali krásne tituly pre všetky detské, mládežnícke a staršie vekové skupiny. Svoju

oblúbenú knihu alebo autora si nájdú milovníci romantických príbehov, životopisov, thrillerov, dobrodružstiev aj kriminálnych zápletiok. Nezapudli sme ani na detského a dospelajúceho čitateľa s množstvom encyklopédií, príbehov, pomôcok pri učení, detských dobrodružstiev či rozprávok. Naším cieľom

je, aby knižnica bola miestom kde si nájdú cestu k čítaniu čitatelia všetkých vekových kategórií a knihy v nej prinesú radosť a múdrosť pre každého, kto si ich požičia a prečíta.

text: Slávka Belková

Obecná knižnica
Stankovany ponúka široký
výber kníh pre deti,
mládež a dospelých
čitateľov

Nákup kníh v roku 2022 bol podporený Fondom na podporu umenia sumou 1.200,- EUR v rámci projektu "Doplnenie knižničného fondu v Stankovanoch"

u. fond na podporu umenia

Stankovci za severným polárnym kruhom

Počas leta si mnohí chcú dopriať nejakú tú dovolenku – či už doma na záhrade, vo Vysokých Tatrách alebo pri mori na Jadrane, ale nie je veľmi obvyklé cestovať do chladnejších krajín ku polárnemu kruhu. Jednu z týchto výnimočných ciest som toto leto mohol na vlastnej koži zažiť spolu s bratom Jankom a našimi dvoma dobrými kamarátmi z gymnázia.

Kam nás až koľajnice dovedli? Naším cieľom bola Škandinávia – Švédsko a Nórsko a s viacerými zastávkami v Poľsku, Nemecku a Dánsku. Ako som už naznačil, preferovaným dopravným prostriedkom bol samozrejme vlak a iba v krátkych úsekoch sme využili autobus alebo trajekt. Vlak ponúka svoje nesporné výhody, hoci vzdialenosti medzi mestami v týchto krajinách sú obrovské. Najlepšou voľbou je cestovanie v noci – ušetrí sa čas na presun, ušetrí sa peniaze na ubytovanie, ráno sa človek preberie v úplne inej krajine a môže hneď zrána spoznávať nové miesta ešte nezaplnené zástupmi turistov. Mnohí ľudia môžu mať predsudok, že vo vlaku nedokážu zaspáť. Jeden z našich súputníkov je ale dôkazom pravého opaku, napriek tomu, že sám si to do nášho výletu myslel. Treba však priznať, že nie v každom vlaku sú ideálne podmienky na spánok, záleží od osvetlenia vo vozni, tvaru a mäkkosti sedačiek alebo priestoru na nohy. Vo všeobecnosti severské vlaky poskytovali dostatočný komfort, ba dokonca v nórskejších vlakoch nás Slovákov veľmi potešili cestovateľské balíčky, ktoré boli k dispozícii zdarma a obsahovali vankúš, deku, masku na oči a štuple do uší.

Pozrime sa na to, ako naša cesta prebiehala a čo všetko sme videli a zažili.

S batohmi nabalenými na prežitie našej 12-dňovej severskej expedície vyrážame za dobrodružstvom. Prvú veľkú zastávku máme plánovanú až v dánskom hlavnom meste Kodaň. Cestou počas večerného prestupu v poľských Katoviaciach pri západe slnka stíhame prehliadku centra mesta a počas ranného prestupu v mestečku Kostrzyn na poľsko-nemeckých hraniciach za úsvitu obdivujeme netradičné krížovanie dvoch tratí v dvoch úrovniach. Odtiaľ je to už len kúsok do Berlína. V hlavnom meste Nemecka si nemôžeme nechať ujsť príležitosť prejsť sa po prázdnom námestí Alexanderplatz, pre ktoré je typická veža Fernsehturm, vyfotiť sa pod bránou Branderburgertor a rýchlu exkurziu mesta zakončujeme cestou okolo budovy Ríšskeho snemu Reichstagsgebäude. Ani jeden železničný fanúšik by neodmietol cestu nemeckým rýchlvlakom ICE, preto na trase Berlín – Hamburg po prvý krát testujeme jeho rýchlosť a pohodlie. Následne v Hamburgu nastupujeme na vlak InterCity a po šiestich hodinách cesty naprieč

»Kodaň

Jutským polostrovom a po ostrovoch Fyn a Sjælland prichádzame do Kodane.

Socha Malej morskej panny

»Štokholm

v prístave, čarokrásne parky, veľkolepé zámky či starobylé domy na nábreží a mnoho iných pozoruhodností navodzujú tomuto mestu rázovitú atmosféru. Nám to tu chvíľami navodzujú aj pocit ako v holandskej metropole a to vďaka moru cyklistov na cestách. Pri potulkách mestom náhodou zabľúdime do malebnej uličky s nízkymi farebnými domčekmi a pestrou kvetinou výzdobou. Jednoducho, Kodaň toho dokáže ponúknuť oveľa viac, ako sme si na začiatku predstavovali.

Z Kodane pokračujeme

do švédskeho mesta Malmö a cez noc mierime do Benátok severu – do Štokholmu. Z rána začíname pozvoľným tempom a okrem seba samých krmíme aj hladné vtáčatá v parku pred Kráľovským palácom. Čaká nás nabitý deň, počas ktorého pešo nabeháme okolo 30 km, vyskúšame štokholmské metro, električky, autobusy, prímestské vlaky a čerešničkou je plavba na lodi po rôznych vodných cestách v lone krásnej prírody, ako aj samotným centrom mesta. Hovorí sa, že pri návšteve akéhokoľvek mesta je dôležitý prvý dojem a v prípade Štokholmu si toto mesto rýchlo zamilujeme. Vyhlídky na pahorkatinách nad mestom akoby súperili, ktorá ponúkne krajší pohľad na historické centrum, ikonický prístav, či mosty spájajúce ostrovy priamo v srdci mesta. O tom, že významné klenoty sa nesústreďujú iba v centre, sa na vlastné oči presvedčame pri výprave do Drottingholmského paláca na okraji Štokholmu. Záhrady a jazerá v jeho okolí až veľmi podozrivo pripomínajú francúzsky Versailles. Na konci záhrad nachádzame opustené bludisko vykosené do trávy, ideálne na preteky, kto sa z bludiska dostane prvý. Závod nám trvá asi pol hodiny a následne

nám takmer ujde autobus. Záver dňa patrí prechádzke pralesom uprostred štokholmskej štvrte Älvsjö a vďaka neskoršie zapadajúcemu slnku si ju môžeme pretiahnuť skoro až do polnoci. Po prechádzke už rýchlo zaspávame v našom prvom nehnuteľnom ubytovaní.

Ráno nás tu čakajú raňajky - samozrejme švédske stoly vo Švédsku nesmú chýbať. Začína pomerne upršaný deň a tomu prispôsobujeme aj náš program. Ja s bratom Jankom si volíme možnosť previesť sa vlakom do blízkeho mesta Uppsala, ktorého katedrála sa pýši najvyššou vežou v Škandinávií. Naši dvaja kamaráti zatiaľ v Štokholme objavujú jednu skvelú palacinkáreň a podľa ich slov by

koľaj práve pristavujú pre nás najdôležitejší vlak z celej výpravy. V tomto vlaku strávime nasledujúcich 16 hodín, dobre sa vyspíme v ležadlovom vozni a ku koncu cesty prekročíme severný polárny kruh. Počas cesty na sever Švédska pozorujeme jeden unikátny jav - na pomerne rovinatej krajine sa nám ponúka krásny západ slnka, slnko zapadne, prejdeme 15 - 20 kilometrov a západ slnka vidíme po druhý krát. Neprejde ani polhodina a celé divadlo sa opakuje už po tretí krát. Je to predzvesťou toho, že sa blížíme do krajiny nezapadajúceho slnka. Nadchádzajúca noc trvá veľmi krátko, možno len zo dve hodinky a pre nás je to na najbližšie dva dni posled-

rozhladni vo výške 900 m n.m. pod vrchom Nuolja. Chodník zo začiatku vedie popri jazere Torneträsk. Po 3 kilometroch sa dostávame k miestu, kde divoká rieka preteká popod železničný a cestný násyp, následne pokračuje hlbokým skalným kaňonom a ústí do jazera. Odtiaľ už začíname stúpať, opúšťame vrstvu nízkych drevín a všade vokol nás vidíme len holé kopce. Chodník ďalej pokračuje v stope divoko tečúceho potoka. Kúsok pod vrcholom sa nám už naskytujú panoramatické výhľady do širšej pustej nezaľudnenej krajiny s veľkým jazerom uprostred a kľukatiacou sa železnicou. Krásu okolitej prírody ešte zdokonalila dúha. Na vrchole nechýbajú ani pozostatky snehovej pokrývky, ktorá v tomto pásme nie je ani v lete žiadnou vzácnosťou a my sa púšťame do pravej letnej guľovačky. Pri návrate z vrcholu si skutočne musíme pohnúť, aby sme stihli náš vlak. Kebyže nám ujde, ďalší by sme mali až za 19 hodín, a tým by sa nám rozsypal celý plán. Našťastie vďaka nášmu tempu prichádzame na zastávku včas a pred nami je približne 2-hodinová cesta polárnou krajinou na nórsko-švédskom pohraničí až k nórskym fjordom.

Jazda vlakom končí v prístavnom meste Narvik, v najsevernejšej železničnej stanici Európy s normálnym rozchodom koľají. Je šesť hodín večer a najbližšiu noc plánujeme stráviť pod holým nebom. Načo si predsa platiť drahé nórske ubytovanie, keď v noci ani nebude tma? Stačí sa len na pár hodín zbaviť ťažkej batožiny a nočné dobrodružstvo môže začať. Ale čo to? Skrinky na stanici nám spôsobujú viac nepríjemností ako osuhu a nedajú sa ani zamknúť, preto na stanici oslovujeme jediného dopravného zamestnanca v službe a po anglicky si dohadujeme úschovu v jeho

kancelárii. Naše očakávania, že počas najbližšej noci na vlastné oči uzieme polnočné slnko, nám kazí zatiahnutá obloha. Ani to nás neodrádza od túry na vrchol Narvikfjellet vo výške 1006 m n.m. Vyškriabať sa v upršanom a veternom počasí od mora až do takýchto výšok a to všetko v nočných hodinách si vyžaduje veľa energie. Zato ten pocit, keď si človek o polnoci za denného svetla môže vychutnávať výhľady na fjord Ofotfjorden, na okolité vrcholy hôr a na mesto Narvik s dvoma prístavmi, sa zaradí k neopakovateľným zážitkom. Veľmi milým prekvapením pri ceste z kopca je pre nás stretnutie so štvornohou rodinkou prírodných kôz žijúcich v malom domčeku v divokej prírode. Z nočného mesta Narvik si odnášame nevšedný poznatok, že miestni obyvatelia nechávajú počas noci zasvietené svetlá v kuchyni a to aj napriek tomu, že nie je tma. Zvyšok bezsennej noci trávime v meste na lavičkách, prechádzkou popri idyllickom prístave a sledovaním nákladných vlakov ložených železnou rudou zo švédskej Kiruny.

Ani nepostrehneme nejaký rozdiel a je opäť deň. Tentokrát nás čaká 6-hodinová cesta v autobuse smerom na juh do mesta Bodø, keďže železnica v Narviku končí. Trasa autobusu sa kľukatí okolo fjordov a ponúka úžasné výhľady, avšak u nás pochopiteľne víťazí spánok. Geografické podmienky si v tejto časti krajiny vyžadujú okrem množstva mostov ponad fjordy aj prepravu autobusu trajektom, pričom máme možnosť pretiahnuť sa na čerstvom vzduchu.

(na pokračovanie rozprávania o severských krajinách sa môžete tešiť v ďalšom čísle SZ)

sa už iba kvôli palacinkám do Štokholmu znova vrátili. Popoludní sa znovu všetci stretáme na štokholmskej hlavnej železničnej stanici, ktorá na prvý pohľad pôsobí veľmi historicky. Sme však nemilo prekvapení zo zistenia, že ani na najväčšej stanici vo Švédsku sa nenachádza jediná pokladňa, v ktorej by sa dali kúpiť cestovné lístky na vlak. Všetci cestujúci si v tejto krajine lístky kupujú cez internet, v automatoch na stanicach, prípadne v turistickom informačnom centre.

Blíži sa šiesta hodina, čakáme na nástupišti plnom ľudí a na

ná noc. Po prebudení míňame modrú tabuľku označujúcu severný polárny kruh a onedlho prichádzame do mesta Kiruna, presláveného ťažbou železnej rudy. Odtiaľto sa výrazne mení charakter krajiny - tajgu strieda tundra a namiesto ihličnatých lesov tu prevládajú najmä nízke dreviny a byliny.

Víta nás krajina Laponcov. Z vlaku vystupujeme v jednom z najkrajších švédskych národných parkov - v NP Abisko a nastal čas na našu prvú severnú túru. Zo železničnej stanice Abisko Ostra (400 m n.m.) máme namierené ku

Učiteľ Leonard Blaha

V minulosti žili medzi nami osobnosti, ktoré sa nezmazateľne zapísali do histórie miest a dedín, i ľudských spomienok. V našej obci bol určite takýmto významným človekom učiteľ Leonard Blaha.

Leonard Blaha (1.10.1885-1960) bol riaditeľom, učiteľom a kronikárom v Stankovanoch. Jeho stručný životopis je v knihe V stopách dávno odviaťeho času na str.91. Tu je uvedené, že sa narodil 1.10.1886, ale na náhrobku je rok 1885, čo je asi hodnovernejšie. Leonard Blaha pochádzal z desiatich detí. Mal dve nevlastné sestry, Alojziu a Henrietu, obidve priezviskom Žilinské. Boli to dcéry Leonardovej mamy z prvého manželstva. Alojziu spomínam nižšie, pochovaná je v Trnave. Henrieta bola rádová sestra v Budapešti. Keďže mali rovnaké priezvisko, boli obidve slobodné, Henrieta určite.

Leonard Blaha s prvou manželkou Máriou, rod. Kysely (1884-zomrela 12.7.1936 na otravu klobásovým jedom) prišli do Stankovian v auguste roku 1925. Do novembra 1935 bývali v učiteľskom byte, ktorý bol v starej škole (prestavaná v roku 1940 na Kultúrny dom). Potom sa presťahovali do bytu, ktorý bol postavený spolu s novou školou v roku 1936 za železničnou traťou pri potoku. Blahovci mali syna a tri dcéry, Leonarda, Máriu, Bernadetu a Editu.

Leonard (1914-1980) sa narodil v Nižnom Slavkove (okr. Sabinov). Bol pamiatkár, profesor gymnázia, speleológ a dobrý priateľ. Po štúdiách sa oženil s učiteľkou Gizelou Spiškovou (1916-2003) z Liptovského Hrádku. Usadili sa v Trnave a mali dcéru a dvoch synov, Marianu, Mariana a Romana. Mariana (1944) žije s rodinou v Kanade v Toronte.

Rodiny RNDr. Mariana (1951) a Ing. Romana (1959-2015) žijú v Trnave.

Syn Leonard bol speleológ známy nielen na Slovensku, v Európe, ale aj v zámorí. Tak sa o ňom píše v článku na internete. Tam je uvedený jeho stručný životopis a všetky aktivity v oblasti jaskyniarstva na Slovensku. Napísal monografie Harmanecká jaskyňa, Važecká jaskyňa, Demänovská ľadová jaskyňa a Demänovská jaskyňa Slobody. Rodina sa usadila v Trnave a sem prišla, ale oveľa neskôr, aj rodina sestry Márie.

Mária (1919-1993) sa vydala za Rudolfa Tolaroviča (1912-2005, dožil sa 93 rokov) z Bučian (okr. Trnava) a mali štyri dcéry, Annu, Máriu, Vieru a Beatu. Anna (1939) žije s rodinou v Novom Smokovci. Mária, volali ju Marica, (1944-1965) tragicky zahynula pri schádzaní z vlaku v mieste bydliska v Trnave. Mala len 21 rokov, nestihla sa ani vydať. Viera (1949-2014) žila s rodinou v Bratislave. Beata (1956) žije s rodinou v Trnave.

Tolarovičovci bývali v prednom dome Petra Buliaka na dolnom konci obce a mali obchod s textilom - Budúcnosť. Obchod bol najskôr v budove pri železničnej stanici (neskôr známy ako potraviny Regina Brežná) a potom v obecnom dome Kruh. (Po Tolarovičoch začala v tomto obchode predávať asi od roku 1959 Anna Dubovcová). Rodina odišla bývať do blízkych Kralovian. Keďže Rudolf bol chorý, chceli zmeniť prostredie a asi po desiatich rokoch sa presťahovali do Trnavy, kde ostali až do smrti.

Bernadeta (1922-2015) sa vydala za Viliama Sónaka (1916-2000) zo Stratenej (okr. Rožňava) a mali troch synov a dcéru, Viliama, Bernadetu, Mariána a Daniela. Rodina

bývala v Rožňave. Ing. Viliam (1949 Rožňava) žije s rodinou v Táboře (Česká republika), Bernadeta (1953) v Dečine (ČR), Ing. Marián (1955) v Bratislave. Najmladší Daniel (1961) je slobodný a žije v Nitre. Edita (1924-2011) sa vydala za Viktora Schnierera (1921-2001) z Kremnice a mali Petra (1955), Ing. Viktora (1957) a Ing. Yvonu (1960). Deti žijú s rodinami v Námestove.

Po smrti prvej manželky sa Leonard Blaha oženil s Annou Labačkovou. Bola prvou učiteľkou v Rojkove. Začala učiť 16.11.1928 osem žiakov, štyroch chlapcov a štyri dievčatá. Za 3-4 roky mala žiakov celý krdeľ. V roku 1937, vtedy už učila v Stankovanoch, sa vydala za Leonarda Blahu. Deti nemali, vychovávali tri deti z prvého manželstva. Bývali v dolnej škole, kde sa presťahovali roku 1946. Učiteľ Blaha odišiel na starobný dôchodok a do bytu pri hornej škole sa nasťahoval nový riaditeľ, Jozef Rizák a manželkou Máriou. Na Blahovcov sa pamätám. Ako malý chlapec som ich vídaval, keď kráčali po ceste „per pazuch“ do kostola alebo len tak na prechádzku.

V dolnej škole bola v tých rokoch aj materská škôlka. Vtedy chodili do škôlky všetky deti, lebo rodičia pracovali. Učiteľkou v škôlke bola Anna Pažitná (14.4.1906-9.5.1986, pochovaná v Ružomberku). Bolo

to v 50-tych rokoch minulého storočia a ja som tam chodil v rokoch 1954-59. Spomínam si, že s rodinou Leonarda Blahu bývala malá chudučká starká, ktorú sme volali Nénika. Variela zemiaky v šupke, asi pre sliepky, a tlačila ich na dvore v hrnci. Niektoré deti sme ešte celé zemiačky, pokiaľ ich ešte nepotlačila, vybrali a s chuťou jedli. Spomenutou starkou bola Lojzka-nény. Mám dve fotografie z roku 1959, kedy sme moja „generácia“ zo škôlky odchádzali do skutočnej školy, a tie fotky sú pre mňa krásnou spomienkou.

Leonard Blaha bol múdry, vážený a nadovšetko vzácný človek. Od roku 1925, kedy do Stankovian s manželkou prišiel, až po odchod na dôchodok v roku 1945, písal školskú kroniku. Bol učiteľom a správcom školy, niečo ako riaditeľ. Na dôchodku založil a začal písať obecnú kroniku a písal ju až do smrti. Leonarda pochovali v Stankovanoch ku manželke Márii. Annu Blahovú vzala rodina do Ružomberka. Nakoľko učiteľka Anna Blahová bola dobrá, milá a každý na ňu spomína iba v dobrom, chcel som na cintoríne v Ružomberku nájsť jej hrob a zistiť, kedy sa narodila a zomrela. Anna Blahová, rod. Labačková, sa narodila roku 1905 a zomrela 19.3.1974. Je pochovaná s rodinou. V Rojkove a Stankovanoch odučila 32 rokov.

V životopise Leonarda Blaha sa uvádza, že sa pôvodne menoval Blcha, ale si zmenil priezvisko na Blaha. Na takú istú poznámku som narazil v jednej knihe, kde sa píše, že Jakub Marián Blcha (11.7.1869 Liptovský Hrádok - 21.7.1943 Svätý Kríž nad Hronom) si zmenil priezvisko na Blaha v roku 1915. Táto poznámka o zmene priezviska ma viedla k domnienke, že Marian a Leonard boli bratia, aj keď sa nenarodili na rovnakom

mieste, Marian v Liptovskom Hrádku a Leonard vo Važci. Jakub Marian Blcha (Blaha) bol od 7.11. 1903 do novembra 1907 kaplánom v Gombáši. (V Gombáši bol farárom v rokoch 1884-1903 Marianov strýko Ján Blcha, 20.2.1845-11.6.1903, pochovaný v Hubovej. Bol bratom otca Blchovcov (Blahovcov). Pápež Benedikt XV. vymenoval 6.12.1920 troch slovenských biskupov, nitrianskeho Karola Kmeťka, banskobystrického Mariana

Blahu a spišského Jána Vojtašáka. Vysvätení boli 13.2.1921. Ako zaujímavosť uvádzam, že biskup Marian Blaha odbavoval 29. októbra 1928 v Martine pohrebné obrady známeho slovenského spisovateľa MUDr. Martina Kukučína (1860-1928). Marian Blaha bol v tom čase predsedom Matice slovenskej.

V rokoch 1926-1938 učila v Stankovanoch učiteľka Klementína Blchová (25.10.1880 Liptovský Hrá-

dok - 21.11.1938 Stankovany). Je celkom možné, že bola sestrou Mariana a Leonarda Blahovcov (Blchovcov). V roku 2020, zhodou šťastných okolností, mi bolo potvrdené, že Jakub Marian Blaha a Klementína Blchová boli skutočne súrodenci Leonarda Blaha. Títo traja Blahovci mali ešte siedmich súrodencov. Henrieta a Lojzkanény patrili medzi nich. Ďalšie mená sú neznáme.

text: Ján Dubovec

Činnosť DHZ a DHZO Stankovany v roku 2022

Krátko pred Vianocami sa Vám dostáva do rúk posledné číslo Stankovských zvestí – obecných novín pre Stankovany a Rojkov v tomto roku a preto je čas na zhrnutie činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Stankovany počas roka 2022.

Častokrát sa stretávame v radoch našich občanov s ne-

skeho združenia DHZ Stankovany a zásahovej hasičskej jednotky DHZO Stankovany.

DHZ je základným a významným článkom organizačnej štruktúry DPO SR, ktorá v súčasnej dobe predstavuje jedno z najväčších občianskych združení na území Slovenskej republiky. Spôsob založenia DHZ je založený na princípe

hasičský šport, organizovanie kultúrno-spoločenských a športových podujatí, výchova obyvateľstva v oblasti ochrany pred požiarmi, osobitne vo vzťahu k deťom a mládeži, zlepšovania životného prostredia, dobrovoľnícka činnosť v oblasti ochrany pred požiarmi, živelnými pohromami a inými mimoriadnymi udalosťami.

Zmenou terminológie bol pojem obecný hasičský zbor nahradený pojmom DHZO. Každá obec je povinná zriadiť DHZO, ak počet jej obyvateľov je vyšší ako 500, to neplatí ak na základe dohody bude úlohy DHZO plniť Hasičský a záchranný zbor, hasičská jednotka právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa alebo občianske združenie zaradené do celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov. DHZO plní úlohy hasičskej jednotky obce, nemá právnu subjektivitu, zriadenie je povinné. Základnou organizačnou zložkou hasičskej jednotky je družstvo, ktoré tvorí veliteľ a ďalšie tri osoby až osem osôb. Veliteľa a ďalších členov hasičskej jednotky obce určuje starosta obce, resp. primátor mesta na základe menovacieho dekrétu. Členom DHZO nemusí byť člen DPO SR, teda člen DHZ a tu sa preja-

vuje jeden z najmarkantnejších rozdielov. Je na starostovi konkrétnej obce, ktorých ľudí si určí do hasičskej jednotky obce, a následne ich dá vyškoliť. Napriek tomu z pohľadu DPO SR je záujem na tom, aby v každej obci DHZO pozostával z členov DHZ, ktorí získali základnú odbornú prípravu členov hasičských jednotiek a ďalšie školenia podľa funkčného zamerania

Ako prvé Vám priblížime činnosť nášho zboru ako občianskeho združenia pôsobiaceho v našej obci a v závere Vám priblížime zásahovú činnosť DHZO Stankovany.

Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany začal svoju činnosť v roku 2022 Výročnou členskou schôdzou, ako najvyšším orgánom občianskeho združenia, v sobotu dňa 05.03.2022 v prístavbe Obecného úradu Stankovany so začiatkom o 17:00 hod., na ktorej bola zhodnotená činnosť zboru za posledné dva roky, keďže v roku 2020 a 2021 protipandemické opatrenia neumožňovali uskutočnenie Výročnej členskej schôdze.

Stráženie božieho hrobu v kostole Božského srdca Ježišovho v Stankovanoch členmi Dobrovoľného hasičského zboru Stankovany má v našej

správnym výkladom pojmov Dobrovoľný hasičský zbor (ďalej len ako „DHZ“) a obecný hasičský zbor, pre ktorý zákon uvádza legálne pomenovanie Dobrovoľný hasičský zbor obce Stankovany (ďalej len ako „DHZO“). Vzhľadom na to, aby sme do budúcnosti predchádzali nedorozumeniam a nesprávnemu výkladu pojmov DHZ a DHZO, v úvode si dovoľíme načrtnúť základné rozdiely pre správne pochopenie významu, cieľov a úloh občian-

dobrovoľnosti, teda ani stanov, ani žiadny zákon neukladá povinnosť založiť DHZ. Z pohľadu právnej subjektivity ide o organizačnú zložku DPO SR so samostatnou právnou subjektivitou, ktorú nadobúda pridelením identifikačného čísla organizácie Štatistickým úradom SR. DHZ Stankovany je teda organizačnou zložkou celoslovenského občianskeho združenia s názvom Dobrovoľná požiarna ochrana, ktorého hlavnou činnosťou je

obci dlhodobú tradíciu. Po dvoch rokoch zákazu účasti na svätých omšiach priaznivá protipandemická situácia umožnila aj strázenie božieho hrobu počas sviatkov Veľkej noci. Podľa novej terminológie strázenie božieho hrobu členmi DHZ Stankovany začalo po skončení obradov PIATKA UTRPENIA PÁNA do 18:45 hod. a pokračovalo cez SVÄTÚ SOBOTU od 08:00 hod. až po odloženie Sviatosti Oltárnej v Božom hrobe pred začatím VELKONOČNEJ VIGÍLIE VO SVÄTEJ NOCI o 20:00 hod. Pri strázení božieho hrobu sa vystriedalo celkovo 14 členov DHZ Stankovany, pričom každá dvojica strážila pri božom hrobe 2 hodiny.

V sobotu 23. apríla zorganizoval Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany v spolupráci s obcou Stankovany Deň zeme v Stankovanoch, účelom ktorého bolo vyčistenie verejných priestranstiev, potokov, brehov Váhu a okolitej prírody od rôznych odpadkov. Zraz dobrovoľníkov bol o 8:30 hod. pred budovou OcÚ v Stankovanoch. Do zbierania odpadkov sa zapojili aj členovia turistického klubu Šíp Stankovany, Poľovníckeho združenia a viaceré mladé rodiny, ktoré do zbierania zapojili aj tých najmenších.

Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany v spolupráci s miestnou organizáciou Matice slovenskej v Stankovanoch zorganizoval v sobotu 04.06.2022 so začiatkom o 17:00 hod. tra-

dičné stavenie mája pred budovou Kultúrneho a Agroturistického centra. V našej obci sa máj stavia netradične na Turíce – na Ducha, teda zvyčajne prvú júnovú sobotu. V minulosti mládenci máje stavali slobodným dievčatám na znak úcty a lásky k dievčaťu, dnes je to už však len tradícia symbolická. Stavanie májov má v našej obci dlhodobú tradíciu a napriek tomu, že už sa nestavia toľko májov ako v minulosti, máj pred budovou Kultúrneho a agroturistického centra pre celú obec nesmie chýbať. Pre všetkých prítomných bolo zabezpečené malé občerstvenie, ktorí spievaním ľudových piesní za zvuku harmoniky svojou prítomnosťou oživilo ľudové

zvyky a tradície v našej obci.

Po dvojročnej odmlke sa členom Dobrovoľného hasičského zboru Stankovany podarilo opäť postaviť Jánsku vatru na tradičnom mieste v areáli ihriska FK SOKOL Stankovany. Tanečná zábava spojená s pálením Jánskej vetry sa uskutočnila v sobotu 25. júna 2022

a k zapáleniu sa pristúpilo po zotmení o 22:00 hod. Pálenie Jánskej vetry sa v našej obci stalo už tradíciou a každým rokom pribúda stále viac a viac návštevníkov tohto podujatia nie len z radov našich spoluobčanov, ktorí prichádzajú do areálu ihriska FK SOKOL Stankovany zažiť magické čaro svätójánskej vetry. Prijemné letné počasie, ožarujúce svetlo Jánske vetry, praskot horenia vysušeného dreva a početné skupiny ľudí vytvárali príjemnú atmosféru tohto podujatia

V tomto roku sa súťaž vo varení kotlíkového gulášu organizovala pod vedením Dobrovoľného hasičského zboru Stankovany v sobotu 23.07.2022. V poradí 15. ročníka súťaže vo varení kotlíkového gulášu sa zúčastnilo celkovo 12 súťažných družstiev – Samkovci, Turistický klub Šíp Stankovany, Poľovnícke združenie Stankovany, Zelenáči, Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany, Miestny spolok Matice Slovenskej Stankovany, Poseidon (Veličná), Zeus (Veličná), Realitná kancelária Dolný Kubín, družstvo SMT, Pačmagovci, družstvo z Lubochne. Okolo

15:00 hod sa pristúpilo k vyhodnoteniu súťaže vo varení kotlíkového gulášu. Z dôvodu objektívnosti bolo vytvorená 5 členná hodnotiacia komisia pozostávajúca z návštevníkov tohto podujatia, ktorý sa dobrovoľne prihlásili za člena hodnotiacej komisie a zároveň nešlo o členov žiadneho sú-

ťažného družstva. Podľa farby, chute, vône, ingrediencií a celkového gurmánskeho zážitku hodnotiacia komisia určila nasledovné poradie:

1. miesto Poľovnícke združenie Stankovany.
2. miesto Poseidon (Veličná)
3. miesto Zelenáči (Stankovany)

V sobotu 24.09.2022 sa naši členovia zúčastnili na Územnej súťaži hasičských družstiev a dorastu, ktorú po dvojročnej odmlke pre protipandemické opatrenia zorganizoval Územný výbor DPO v Ružomberku na ihrisku v Ludrovej.

V sobotu 29.10.2022 sme urobili brigádu v areáli ihriska FK Sokol Stankovany, kde sme poukladali pod pódium narúbané drevo a pohrabali sme lístie z ihriska aj popri ceste pozdĺž ihriska.

Po súťaži vo varení vianočnej kapustnice, ktorej je v tomto čísle stankovských zvestí venovaný samostatný článok sme činnosť nášho zboru ako občianskeho združenia zakončili v piatok 09.12.2022 zorganizovaním mikulášskeho večierku, kde Mikuláš porozdával všetkým deťom našich členov mikulášske balíčky.

Zásahová činnosť DHZO Stankovany bola nasledovná. V stredu 19.01.2022 o 14:36 bol veliteľovi DHZO Stankovany nahlásený požiar miestnej drevenice. Po vyhlásení poplachu sa do požiarnej zbrojnice v Stankovanoch dostavila jednotka DHZO Stankovany v počte 4 + 1, ktorá o 14:45 vyrazila na miesto zásahu s technikou IVECO DAILY CAS 15, ktoré bolo od základne vzdialené cca 80 metrov. Po príchode na miesto zásahu bol veliteľom zásahu zistené, že od železnej komínovej rúry sa vznietili drevené trámy strešnej konštrukcie, na ktorej boli aj ako krytina asfaltové pásy IPY. Majiteľ chalupy bol požiadaný o vypnutie elektrického prí-

du v celej drevenici. Následne členovia DHZO Stankovany spod podkrovia drevenej chalupy odkryli tlejúce časti drevenej krytiny a prúdom vody sa snažili uhasiť oheň. Veliteľ zásahu po príchode na miesto zásahu kontaktoval operačné stredisko KRHaZZ v Žiline, že vzhľadom na to, že požiar bol uhasený nie je potrebné na miesto zásahu vyslať aj jednotku z HaZZ Ružomberok. Majiteľ drevenej chalupy bol poučený, aby si dostatočne odizoloval železnú rúru, aby nedošlo opäť k vznieteniu drevenej konštrukcie.

V štvrtok 17.02.2022 bolo veliteľovi DHZO Stankovany

nahlásené vyliatie miestneho potoku, ktorý vplyvom oteplenia a topiaceho snehu sa na kopaniciach zvýšil svoj prietok aj mimo svojho koryta a zaplavil pivnicu rodinného domu nachádzajúceho na Hruškovej. Členovia DHZO Stankovany postupne kopaním čakanmi od kopaníc až smerom dole ku ceste prečistili a prehĺbili koryto potoka, aby voda mohla odtekať a nesmerovala do dvorov okolitých rodinných domov.

DHZO Stankovany bol na základe výzvy Operačného strediska KR HaZZ v Žiline vyzvaný k vykonaniu výjazdu k požiaru hospodárskych bu-

dov a rodinného domu v obci Hubová v piatok 9 septembra. Po vyhlásení poplachu jednotky DHZO Stankovany sa do požiarnej zbrojnice dostavili celkovo 3 členovia. Jednotka v zložení 1 + 2 s technikou IVECO DAILY CAS 15 sa dostavila na miesto zásahu o 11:40 hod. Po príchode na miesto zásahu sa veliteľ DHZO Stankovany zahlásil u veliteľa zásahu z HaZZ Ružomberok, ktorý poslal jednotku DHZO Stankovany rozoberať horiace podkrovia rodinného domu. Na základe pokynov od zasahujúceho veliteľa zásahu z HaZZ Ružomberok, jednotka DHZO Stankovany ukonči-

la zásah o 13:20 hod, o 13:30 odišla z miesta zásahu a na základňu sa vrátila o 13:43 hod. Počas zásahu nedošlo k poškodeniu žiadnych vecných prostriedkov ani k zraneniu žiadneho člena DHZO Stankovany. Výjazd jednotky zo základne ako aj príjazd jednotky na základňu bol nahlásený na čísle 150.

Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany v závere tohto článku želá všetkým občanom príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok 2023. Ostávame s pozdravom „Hasičom zdar a ohňu zmar“.

text: Peter Malcho

Súťaž vo varení vianočnej kapustnice

Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany v sobotu dňa 26.11.2022 zorganizoval pred budovou Kultúrneho domu v Stankovanoch v našej obci novú netradičnú súťaž vo varení vianočnej kapustnice. Pôvodne v tomto termíne bola naplánovaná hasičská súťaž o vianočného kapra, keďže sa však zahlásilo málo družstiev rozhodli sme urobiť súťaž vo varení kapustnice.

Pred zorganizovaním tejto novej súťaže sme nemali žiadne veľké oči, neočakávali sme veľký počet družstiev, chceli sme len s blížiacim sa obdobím Vianoc navodiť u našich občanov vianočnú atmosféru a stráviť poslednú sobotu pred začiatkom adventu v kruhu

svojich priateľov pri vône vianočnej kapustnice, zvuku vianočných kolied, vareného vína a punču.

Na naše prekvapenie sa do tejto súťaže zapojilo celkovo 9 súťažných družstiev a to Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany, Peťo Klimo Team, Asfaltéri – starosta, Zelenáči, Sestry, Bartoška, Samkovci, Dobrovoľný hasičský zbor Kralovany a spojené družstvo, ktoré zostávalo z členov Jednoty dôchodcov Slovenska, Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža a Miestneho odboru Matice slovenskej v Stankovanoch.

Začiatok súťaže bol naplánovaný o 10:30 hod s tým, že súťažné družstvá začali variť vianočnú kotlíkovú kapustnicu

o 11:00 hod. Krátko po začatí súťaže sa predstavili všetky súťažné družstvá a to svojím názvom aj bojovým pokrikom, neskôr každé súťažné družstvo prostredníctvom svojho zástupcu uviedlo, čo podľa ich názoru nesmie chýbať v dobrej vianočnej kapustnici a niektorí dokonca prezradili aj svoje tajné ingrediencie.

Okolo 14:30 hod. sa pristúpilo k vyhodnoteniu súťaže. Z dôvodu objektívnosti bola vytvorená 5 členná hodnotiacia komisia pozostávajúca z návštevníkov tohto podujatia, z radov občanov aj cudzích návštevníkov, ktorí sa dobrovoľne prihlásili za člena hodnotiacej komisie a zároveň nešlo o členov žiadneho súťažného družstva. Podľa farby, chute, vône, ingrediencií a celkového gurmánskeho zážitku hodnotiacia komisia určila nasledovné poradie:

1. miesto Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany.
2. miesto Peťo Klimo team.
3. Bartoška.

Počas súťaže vo varení vianočnej kapustnice organizátori pripravili jedného veľkého

a jedného menšieho nafukovacieho snehuliaka, s ktorými sa návštevníci tohto podujatia mohli odfotiť a aspoň takýmto spôsobom si pripomenúť, že tu máme zimné obdobie aj keď bez snehu. Po skončení súťaže vo varení vianočnej kapustnice sa priestor pred budovou Kultúrneho domu v Stankovanoch zaplnil priateľmi a rodinnými príslušníkmi členov súťažných družstiev a ostatných návštevníkov, ktorí si mohli u DJ na želanie pustiť akúkoľvek pesničku a v ruke s pohárom vareného vína alebo punču si vychutnať atmosféru blížiacich sa vianočných sviatkov.

text: Peter Malcho

Futbalový rok 2022 v Stankovanoch

Hodnotenie futbalového roka 2022 je porovnateľné s rokom predchádzajúcim, ale predsa len vynieva o čosi priaznivejšie. Na jeho začiatku tu bola síce ešte pandémia, ktorá však na jar už doznievala, a tak sa protipandemické opatrenia na základe zlepšenej situácie postupne rušili. Vzhľadom k tomu sa všetky futbalové súťaže mohli odohrať v plnom rozsahu. A to sa týka aj jesennej časti novej sezóny 2022/23.

Aj keď v súťažiach oficiálne nemáme žiadne družstvo, klub ako právny subjekt žije a zodpovedne si plní svoje povinnosti vo vzťahu k svojim partnerom. Svoju činnosť dokážeme už niekoľko rokov úspešne financovať len z vlastných zdrojov. Prevažne sú to peniaze z 2% z dane fyzických osôb. Na tomto mieste treba opäť spomenúť Luba Čieška, ktorý sa o to najviac zaslúžil.

Pre náš klub je už niekoľko rokov prioritou plnenie „Dohody o spoločnom družstve mládeže“, ktorú máme uzatvorenú so susedným OŠK Lubochňa. Trvalá starostlivosť o areál ihriska je dôležitou súčasťou činnosti FK. Je to takpovediac „čierna robota“, ktorá sa jednoducho musí... Kosenie, polievanie, vyhrabávanie, a stále dookola od jari do jesene. Časovo náročná činnosť, ktorá nevoní... Tento rok to bolo náročnejšie tým, že nám počas najväčších horúčav „odišli“ obe čerpadlá na polievanie. Tu nám pomohli naši hasiči, ktorí ihrisko pár krát popolievali.

V tomto roku sa nerealizovali žiadne väčšie investičné akcie. Boli tu však výdaje na nevyhnutnú opravu ako nehnuteľného tak aj hnutelného majetku. Podstatnú časť nákladov tvoria aj výdaje za energie.

Mládežnícke družstvá.

Ako už bolo spomenuté, so susedným OŠK Lubochňa už siedmu sezónu spolupracujeme na základe „Dohody o spoločnom družstve mládeže“. V súťažiach hrá 5 družstiev pod hlavičkou OŠK Lubochňa.

Najmladšie kategórie U-9 a U-11 hrajú okresnú súťaž,

U-13, U-15 a U-19 hrajú krajskú súťaž.

V minulej sezóne 2021/22 sa družstvo U-11 stalo víťazom okresnej súťaže. Družstvá U-13 a U-15, ktoré hrali 3.ligu, skončili zhodne na 2.mieste. Družstvo dorastu U-19, hrajúce 4.ligu skončilo piate.

Účinkovanie všetkých družstiev treba opäť vysoko hodnotiť, za čo patrí poďakovanie OŠK Lubochňa, ktorý zabezpečuje ako tréningový proces tak aj logistiku všetkých družstiev.

Náš klub pripravuje kvalitné podmienky pre družstvo U-11, ktoré má domáce ihrisko u nás. Na žiadosť LFZ sme na jar organizačne pripravili aj dva súťažné turnaje pre kategóriu U-9. A taktiež sme zabezpečili aj pilotný turnaj pre kategóriu U-7. S touto najmladšou kategóriou sa oficiálne počítalo do novej sezóny. Žiaľ, pre malý záujem zo strany klubov sa tak nestalo.

Prehľad účinkovania aj umiestnenia jednotlivých družstiev po jesennej časti sezóny 2022/23 :

- **U-8, prípravka, okresná súťaž, spolu 8 družstiev, boli odohrané len dva súťažné turnaje, tu to zatiaľ zo strany LFZ organizačne nefunguje...**
- **U-11, prípravka, okr.súťaž – sk.A, spolu 8 družstiev, 4. OŠK Lubochňa 10 4 0 6 37 : 51 12 bodov družstvo je po generačnej obmene, patrí k najmladším,**
- **U-13, II.liga, krajská súťaž – okr.RBK, LM, MT a DK, spolu 14 družstiev 6. OŠK Lubochňa 13 7 3 3 51 : 20 24 bodov**
- **U-15, II.liga, krajská súťaž – okr.RBK, LM, MT a DK, spolu 14 družstiev, 2. OŠK Lubochňa 13 11 0 2 54 : 14 33 bodov.**
- **U-19, IV.liga, krajská súťaž – okr. RBK, LM, MT, DK a Kysuce, spolu 12 družstiev, 1. OŠK Lubochňa 11 2 0 9 21 : 36 6 bodov**

Pozn.: Pred novou sezónou 2022/23 došlo v rámci futbalového zväzu k reorganizácii, pričom došlo aj k prečíslovaniu súťaží. Prípravka U-9 prešla na U-8,

žiacke družstvá U-13 a U-15 hrajúce v minulej sezóne III. ligu, hrajú teraz v rámci kraja II.ligu.

Tu sa žiada ešte pripomenúť, že podiel detí zo Stankovian hlavne v starších kategóriách /U-13-15-19/ je pomerne malý. A to je mementom do budúcnosti.

Futbalové leto.

Nosnou akciou futbalového leta bol opäť veľký turnaj žiakov pre osem vekových kategórií, ktorý sa uskutočnil v júni. Bol to už jeho 11.ročník, z toho tri posledné ročníky sa hrali u nás, keď predošlé sa hrali v Kralovanoch. Počas piatich hracích dní sme privítali spolu 78 družstiev, z toho 75 z celého Slovenska a 3 z Poľska. A tak môžeme tento turnaj opäť povýšiť na medzinárodný. Bolo to síce o 10 družstiev menej ako vlani, ale bola to aj tak fuška... Vrcholom bola sobota, 18.6., keď v troch kategóriách na piatich hracích plochách hralo spolu 31 družstiev.

Organizačný výbor na čele s Lubom Čieškom, na pleciach

» Otvorenie turnaja žiakov, 18.6.2022 za účasti 31 družstiev

Lebo to nabúra celý rozpis zápasov, ktorý sa pripravuje už deň predtým.

Do rámca futbalového leta výborne zapadol aj futbalový turnaj o „Bačov pohár“, ktorý sa uskutočnil 20.8. za účasti siedmich družstiev, keď väčšina hráčov bola zo Stankovian. Tento bol venovaný pamiatke na nášho bývalého hráča a kamaráta Miška Hoždoru, ktorý nás navždy opustil pred vyše rokom. Turnaj mal slávnostný úvod s krátkymi príhovormi predsedu ŠTK Ing. Jaroslava Drába ako aj riaditeľa školy v Lubochni Dr. Jozefa Olosa. Slávnostný výkop mala Miškova manželka Dominika.

Turnaj mal veľmi dobrú úroveň. Starší aj mladší, štíhli aj menej štíhli si mohli do sýtosti zahrať. Na všetkých potom čakal výborný guláš. Výťažok z bohatej tomboly, ktorá nasledovala, bol

venovaný rodine Miška Hoždoru. Aj z tohto miesta chceme poďakovať všetkým sponzorom, ktorí do tomboly prispeli. A bolo ich naozaj dosť!

Večerná tanečná zábava pod holým nebom dala bodku za touto vydarenou dobročinnou akciou.

Niečo na záver.

V súvislosti s otázkou,

ako ďalej s futbalom v Stankovanoch /prihlásenie „Ačka“ do súťaže/, by mala rozhodnúť „valná hromada“, ktorú výbor FK plánuje zvolať v dohľadnej dobe. Touto cestou chceme osloviť všetkých, ktorí chcú pomôcť, hlavne potenciálnych hráčov, aby sa tejto „hromady“ zúčastnili, aby sa následne vedeli prijať adekvátne opatrenia.

» Otvorenie turnaja o "Bačov pohár"

O termíne „valnej hromady“ bude výbor FK verejnou časťou informovať.

Na tomto mieste opakovane zdôrazňujeme, že starostlivosť o areál /aj multifunkčné ihrisko/ je časovo náročná činnosť a aby si to „návštevníci“ vážili. Žiaľ, opak je pravdou. Pravidelný neporiadok, odpadky, zablatené stoly aj sedačky, znečistené striedačky, rozbite fľaše, plechovice... Taká je realita. Vinníkmi sú ako deti, tak aj dospelí! Keď sa potom vyhlási brigáda, reakciou je vo väčšine prípadov nezájum. Česť výnimkám! Tu môžeme zodpovedne povedať, že je to z roka na rok horšie. Je to potom do značnej miery pre kompetentných demotivujúce, nakoľko všetky činnosti s týmto súvisiace sa vykonávajú na úkor vlastného voľna a zdarma.

text: Pavol Škuta

Vianočné slovo pána farára

Láska volá ma na cestu, k Betlehemu chcem ísť mestu, by som sa ta dostavil, Ježiška dnes pozdravil.

Drahí bratia a sestry! Známe slová vianočnej piesne, ktoré azda všetci poznáme. Ale o čom nám hovoria? Nijaká cesta, ktorá nevedie k Božiemu dieťaťu, nie je hodná námahy.

Aj pastieri na betlehenských stráňach, keď počuli zvesť anjela, povedali: Vstaňme, poďme do Betlehema a pozrime si „to slovo“, ako to bolo v starom preklade evanjelia. A ďalej sa hovorí, že po odchode z maštalky všade rozprávali „to slovo“, „čo počuli“. Zaujímavé, o Márii evanjelista Lukáš napí-

sal, že „zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“ (Lk 2,19).

Ako to tlmočiť do zrozumiteľnej reči? Azda iným zjaveným slovom: Svetlo prišlo na svet a „svieti vo tmách“ (Jn 1,5). Tma! O akej tme sa hovorí? O tme vo vnútri človeka, o zbytočných starostiach, nezmysloch, ktoré sa kopia počas dňa, o nespokojnosti, zbabranom živote, beznádeji, zúfalstve, o zlobe, ktoré je medzi ľuďmi... To je tá tma. Tu ide o svetlo, ktoré je živou silou, ktoré je dokonca osobou a volá sa Ježiš, Boh je spása. Áno, to je to svetlo vianočnej noci, ktoré už nezhaslo.

Svetlo, ktoré svieti stáročia vo svete, v spoločnosti, v našich rodinách, v každom z nás. „Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách“ (Jn 8,12) – povedal Je-

žiš o sebe. Čo je to za svetlo? Je to svetlo srdca, keď človeka preniká pravda, že Boh v Ježišovi miluje svet, ľudí, človeka, aj mňa. Aj napriek mravným pádom. Láska vstupuje v túto vianočnú noc do sveta a ostáva v ňom.

Dieťa v jasliach, to je to Slovo, a ako také je hmatateľným dôkazom Božej lásky k nám. Pri vianočnej sv. omši bude sa prednášať táto modlitba: Bože, ty si obdivuhodne stvoril človeka a ešte obdivuhodnejšie si ho vykúpil, prosíme ťa, daj nám účasť na božskom živote svojho Syna, ktorý prijal našu ľudskú prirodzenosť.

Hlboké prežitie vianočného tajomstva príchodu Božieho Syna na túto zem, Vám zo srdca želá a vyprosuje Štefan Piták, farár.

text: Štefan Piták

MO Matice slovenskej oslávil 10. výročie

Krajskej rady Matice Slovenskej Milana Stromku, predsedu MO MS Dolný Kubín Martina Zembjaka, a priateľov matičiarov z Trstenej. Veľmi nás teší, že nás prišiel pozrieť aj náš Duchovný otec. Po skončení nám všetci prítomní ďakovali za pekný kultúrny zážitok. Hlavným sponzorom tejto akcie boli Severoslovenské Vodárne a kanalizácie Ružomberok, za čo veľmi pekne ďakujeme. Ďakujem všetkým prítomným, ktorí pracovali na

10. decembra 2022 sme zorganizovali Galaprogram, ktorý pozostával v prvej časti programu: krátky priebeh činnosti Matice v Stankovanoch, a ukážky piesní z jednotlivých akcií.

Druhá časť programu pozostávala z predvianočných zvykov a tradícií v našej obci pod názvom Od Lucie do Troch kráľov. V programe vystupovali členovia našej speváckej skupiny, naši matičiari a deti ZŠ Stankovany. Na programe

Harmonikári sa stretli už po piaty krát

Prvú októbrovú nedeľu sa stretli milovníci hry na harmoniku a heligónku v Kultúrnom a agroturisticom centre Stankovany.

Bolo to stretnutie harmonikárov rodákov zo Stankovian, ale aj Turca, Oravy a Liptova. Veľmi nás teší, že sa stretnutia zúčastňuje čoraz viac účastníkov tohto krásneho podujatia. A to všetkých vekových kategórií, detí, mládežníci a starší hudobníci.

Každý rok sa zúčastňuje aj

ako jediná dáma rodáčka Martuška Lacková, rodená Dubovcová, Vendelín Čieško, Zdenko Buliak a tento rok vystúpil aj Tomáško Kapusta, čo nás veľmi teší. Aj ostatní harmonikári, ktorí vystúpili svojou hrou a spevom rozveselili a rozospievali celú sálu. Veríme, že sa nám podarí zorganizovať aj 6. Ročník Stretnutia harmonikárov, na ktorý sa všetci už teraz tešia.

text: **Ľudmila Malchová**

sme privítali aj vzácných hostí: riaditeľa Domu Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši, podpredsedu Matice Slovenska : Mareka Nemca, predsedu

tejto vydarenej akcii a do ďalších rokov si prajeme hlavne zdravie a veľa aktívnej činnosti.

text: **Ľudmila Malchová**

